

Pregled biološke aktivnosti Inka oraha (*Plukenetia volubilis* Linneo) i njegove primjene u očuvanju zdravlja

SAŽETAK

Sacha inchi odnosno Inka orah (*Plukenetia volubilis* Linneo) je drevna biljka, porijeklom iz Amazonske prašume, koja se sve više koristi u prehrani zbog njezine velike hranjive vrijednosti, a čiji se zdravstveni potencijal sve više prepoznaje. Različite su studije ispitale učinak konzumacije pojedinih sastojaka biljke, izoliranih iz sjemenki, lišća i ljuske, u prevenciji kardiovaskularnih bolesti, kroničnih upala, dermatitisa te kontroli proliferacije tumorskih stanica, naročito uzevši u obzir da je Inka orah bogat esencijalnim masnim kiselinama, fenolnim spojevima i vitaminom E, ima antioksidacijski, hipolipemični, imunomodulacijski i emolijentni učinak, te svojstvo uklanjanja teških metala iz vodenih otopina. Ovaj revijalni prikaz pruža detaljan opis svih dostupnih podataka o primjeni i biološkoj aktivnosti biljke *P. volubilis* L. koja se temelji na njezinom sadržaju esencijalnih lipida, što je potvrđeno dosadašnjom primjenom te biljke u zdravstvene svrhe, u prevenciji, terapiji i prehrani, te industrijskom primjenom, zbog čega predstavlja potencijalni izvor biološki aktivnih tvari.

Ključne riječi: α -linolna kiselina, bioremedijacija, lipidna peroksidacija, Inka orah (sacha inchi), tokoferol iz ulja sjemenki